

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 29.10.1962, sp. zn. 5 Cz 38/62, ECLI:CZ:NS:1962:5.CZ.38.1962.1

Číslo: 15/1963

Právní věta:

Odpovědnost hráče za škodu na zdraví způsobenou protihráči při fotbalovém utkání.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 29.10.1962

Spisová značka: 5 Cz 38/62

Číslo rozhodnutí: 15

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Náhrada škody, Odpovědnost za škodu, Sport

Předpisy: 141/1950 Sb. § 341

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobce se domáhal zaplacení částky 6927,- Kčs z důvodů úrazu, který mu měl způsobit žalovaný při fotbalovém utkání dne 18. 9. 1960, a to rozdílu mezi nemocenskými dávkami a skutečnou mzdou, kterou by obdržel, kdyby pracoval v době od 19. 9. 1960 do 5. 5. 1961 ve výši 5427,- Kčs a na bolestném částku 1500,- Kčs s tím, že si vyhrazuje náhradu za zohydění; během řízení rozšířil žalobu z tohoto titulu o částku 10 000,- Kčs.

Okresní soud v Berouně vyhověl žalobě do částky 4000,- Kčs. Použil ustanovení § § 341, 348 obč. zák. a § 358 obč. zák. a žalobě vyhověl přesto, že žalovaný nebyl disciplinárně ani na hřišti ani v komisi sekce kopané potrestán, a aniž by byl shledal, že by žalovaný jednal úmyslně, či nedbale proti pravidlům kopané. Podle názoru soudu šlo o odpovědnost za škodu, způsobenou náhodou podle § 341 obč. zák.; spoluzavinění žalobce hodnotil volnou úvahou podle § 94 o. s. ř.

Krajský soud v Praze potvrdil rozsudek soudu prvního stupně pouze se změnou, týkající se nákladů řízení. V odůvodnění uvedl, že se ztotožňuje se závěry soudu prvního stupně, že ke zranění žalobce došlo při boji o míč, při čemž zásadně nešlo o nedovolený zákrok podle pravidel kopané a nelze proto vyvodit odpovědnost žalovaného k náhradě škody proto, že by úmyslně nebo z nedbalosti poškodil žalobce porušením závazku nebo jiné právní povinnosti. Nesdílel tedy vývody žalobce, že šlo o tak zvaný „šprajc“, tedy o neregulérní hru, protože prý výsledky dokazování neregulérní hru žalovaného bezpečně neprokázaly. Vzal také za zjištěno, že podle jednání v disciplinární komisi sekce kopané

nelze považovat zákrok za nedovolený. Přesto ale dochází k závěru, že ani sportovní zápolení nesmí vybočovat do té míry z určitého rizika sportovního výkonu a zápolení, aby docházelo k ohrožování zdraví hráčů. Ačkoliv tedy soud nedochází k zjištění o úmyslu anebo nedbalosti, spatřuje nahodilost škody v ráznosti zákroku a této ráznosti se prý dopustili oba hráči, tedy žalobce i žalovaný. Tak bylo porušeno ono zásadní pravidlo, které má zabránit nahodilým škodám. Oboustranné porušení tohoto základního pravidla se zobrazuje v tom, že poškození žalobce bylo nepoměrně těžší, než poškození žalovaného, a proto otázka rozsahu poškození právě pro nahodilost nemůže sama o sobě určovat poměr odpovědnosti obou účastníků řízení, jak dovodil soud prvního stupně v hodnocení užitého ustanovení § 348 obč. zák. Přesto, že toto zákonné ustanovení výslovně mluví o zavinění, lze je užít pro posouzení otázky, kdo ze své viny dal podnět k náhodě, jak to vyžaduje ustanovení § 341 obč. zák. Soud dospívá tak k závěru, že podnět k náhodě ze své viny dali stejnou měrou oba účastníci, a že je proto dána jejich odpovědnost za škodu žalobci vzniklou u každého jednou polovinou. Tento postup soudu je nutný, aby nedocházelo k zbytečnému ohrožování zdraví sportovců, kteří na sebe berou dobrovolně riziko výkonem závodního sportu.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem, že těmito rozhodnutími byl porušen zákon.

Odůvodnění:

Oba soudy na základě provedeného řízení dospěly k nesprávným závěrům o občanskoprávní odpovědnosti žalovaného za škodu na zdraví způsobenou protihráči při fotbalovém utkání podle § 341 obč. zák., když ani rozhodčí na hřišti nekvalifikoval jeho účast ve hře jako nepřiměřenou a nepřípustnou, přičítící se pravidlům kopané, a když ani disciplinární komise sekce kopané uvedenému hráči neuložila žádný disciplinární trest.

Krajský soud vychází ze zjištění, že k zranění žalobce došlo při boji o míč, přičemž zásadně nešlo o nedovolený zákrok podle pravidel kopané. Jestliže nelze vyvozovat odpovědnost žalovaného k náhradě škody proto, že by úmyslně nebo z nedbalosti poškodil žalobce porušením závazku nebo jiné právní povinnosti, pak dovozování odpovědnosti žalovaného ve sportovním zápolení z náhody, odporuje smyslu ustanovení § 341 obč. zák. Při pečlivějším zkoumání věci by musely soudy dospět k závěru, že občanskoprávní odpovědnost v daném případě není vůbec dána. Při výslovném znění citovaného zákonného ustanovení a při jeho použití v daném případě musel by soud zkoumat, zda podnět k náhodě nedal přímo žalobce, protože v zápalu boje a sportovního zápolení nedbal potřebné opatrnosti při střelbě na soupeřovu branku, věděl-li, že protihráč dovoleným způsobem blokuje anebo bude blokovat míč. Při sportovních utkáních kolektivních her jde přece o záležitost dvou celků a každý jeho jednotlivec si musí být vědom toho, že protivník se mu bude v mezích pravidel vměšovat do jeho účasti ve hře.

Výsledkem provedeného dokazování nebyl prokázán opak, tj. napadnutí žalobce žalovaným bez míče anebo nepřiměřenost vědomého či nedbalostního zásahu. Z výsledků dokazování naopak vyplývá, že žalovaný jako dlouholetý a zkušený hráč kopané zcela vědomě a v mezích pravidel za dané situace na hřišti blokoval v rozhodné době vystřelovaný míč a že jenom zbrkllost žalobce přivedla daný výsledek. O tom, že v dané situaci fotbalového zápasu šlo u žalobce o zbrklé jednání, svědčí několik důkazů provedených v soudním řízení. Tak v první řadě provedl soud prvního stupně důkaz zápisem disciplinární komise sekce kopané, kde žalovaný vypovídal o tom, že v době, kdy současně kopli se žalobcem do míče, míč se odrazil a rotací letěl zpět k brance. Rozhodčí fotbalového utkání vypověděl, že oba hráči kopli stejně do míče, ovšem nezasáhli jej uprostřed, takže dostal rotaci a skončil za trestným územím. Svědek J. Š., který utkání přihlížel jako divák, uvedl, že míč v době srážky obou závodníků od nich odletěl. Další svědek S. K., který byl vedoucím výpravy závodníků, a který ve fotbalovém zápase hrál jako útočník, tvrdil v řízení, že ze strany žalovaného šlo podle jeho názoru o zakázaný způsob hry, ale nemohl tvrdit, který z hráčů kopl do míče první. K úrazu došlo prý zřejmě

tehdy, kdy se míč dostal pryč a kopli se navzájem do nohy. Ovšem dodává, že kdyby byl žalobce zkušenější hráč a zvedl nohu, když viděl žalovaného přibíhat, kopl by ho žalovaný do podrážky a úraz by se stal jemu. Tato svědecká výpověď je v souladu s tím, co vypověděl svědek V. V. o rozhovoru žalobce s dívkou v jeho automobilu, když zraněného převážel do nemocnice. Nikterak však neosvětluje rozhodné skutečnosti na hrací ploše v době úrazu. To proto, že útočník, svědek S. K., nebyl v rozhodné době v blízkosti srážky, a tak ve svědecké výpovědi vyslovuje pouze domněnky. Konečně samotný žalobce vypověděl, že žalovaný kopl plnou silou do míče v době, kdy on se napřahoval ke kopu.

Právě tato skutečnost potvrzuje skutečnosti uváděné žalovaným a dalšími shora uvedenými svědky, že totiž nešlo o nedovolený a zakázaný způsob hry, a navíc dotvrzuje to, že žalovaný kopl do míče dříve než žalobce, protože odkopnutý míč žalovaným směřoval ve skutečnosti k brance hostujícího oddílu. Kdyby ve hře nastala opačná situace a žalobce vystřelil míč jako první, bylo by lze uvažovat o tom, že to byl žalovaný, který dal podnět k náhodě, kterou oba soudy posuzují jako občanskoprávní odpovědnost.

Rozhodčí mistrovského utkání P. M., přestože nebyl k němu delegován, ale byl oprávněn jako člen sboru rozhodčích za souhlasu obou mužstev a jejich kapitánů rozhodovat, neshledal v zákroku žalovaného překročení pravidel kopané, stejně jako disciplinární komise sekce kopané. I samotný vedoucí výpravy, svědek S. K., vypověděl v řízení, že P. M. je kvalifikovaným rozhodčím.

Proto soudy neprávem došly k závěru, že je dána odpovědnost za náhodu, a tím i povinnost nahradit škodu z této sportovní „náhody“. Takovým postupem by nepřispívaly k provozování sportu s kolektivní účastí a pomíjely by v první řadě poslání rozhodčích a disciplinární komisí ČSTV. Oba soudy vykonstruovaly svými rozsudky a jejich zdůvodněním občanskoprávní odpovědnost u žalovaného, opřenu o ustanovení § 341 obč. zák., přestože v řízení nebyly nabídnuty dostatečné důkazy o tom, že by si žalovaný počínal v daném utkání nepřipustně a že by bojoval v rozporu s pravidly.

Vzhledem k shora uvedeným skutečnostem porušily oba soudy zákon v ustanovení § 341 obč. zák. ve spojení s ustanovením § 1 odst. 2 a § 93 o. s. ř.